

UIT DE KUNST

UIT HET BEELD GESTULPT

Beelden van Carl De Keyzer.

Carl De Keyzer maakt reportagebeelden. Hij is bij Clintons inauguratie, pausbezoek of homoprotest met camera, flits en kleurenfilm. Maar hij buigt dat beeldverslag om, bevrijdt de beelden van de actualiteit en laat ze die actualiteit als grondstof gebruiken. Revanche van het beeld op het onderwerp. Hij noemt ze *tableaux d'histoire*: historie-fotografie zoals historie-schilderkunst. Maar dat wringt natuurlijk, want indien schilderkunst het begrip actualiteit niet kent, dan kent fotografie niets anders dan die actualiteit. Fotografie is de gevangene van het nu van de opname—ze is in die zin een anti-historische vorm.

De Keyzers strategie om die fatale band met het actuele te doorbreken, is complex. Hij heeft er een hele batterij manoeuvres voor ingezet. Er is het formaat—zeer groot; er is de kleur—zeer chromatisch; er is het sobere, zwarte kader zoals rond een schilderij. Maar het meest efficiënte gebeurt door de foto's niet aan de wand op te hangen, maar ze op de grond te zetten, leunend te-

gen de muur. Daardoor zijn het ineens geen foto's meer, maar objecten. Met die laatste zet bekomt hij ook nog iets anders, maar dan met betrekking tot de beeldinhoud: de figuren erin en hoe het standpunt van de fotograaf ze in beeld krijgt. De Keyzer fotografeert publieke plaats en rituelen. Niet het spektakel zelf en zijn visuele organisatie, maar de toeschouwers, het publiek. Hij ziet hun lege, verdwaasde blikken. Dat kijken naar de kijkers—ook Martin Parr bespeelt dat onderwerp—doet hij agressief: met flits, vervormende groothoek die hem dicht tegen de mensen aandrukt. De figuren stulpen als het ware uit het beeld. En precies dat levensgrote beeld staat op de grond, zodat de figuren naar wie wij kijken tot dezelfde ruimte gaan behoren waarin wij lopen en kijken. Het is een effect dat de barok schitterend bespeelde: het dichterbij en uit het beeld komen. De Keyzer is een barokfotograaf. Visueel komen de actualiteitsbeelden dan wel dichtbij, maar het onderwerp wordt weggeduwd. We zien er alleen de afgeleide perife-

CARL DE KEYZER

„Procession du vendredi”,
Carl De Keyzer, Texas, 1991 :
een ooit-actualiteit.

rie van: de nieuwsgierige, luie blik. Mislukte reportagebeelden dus, een averechtse kijk op de actualiteit. Die draaiing bouwt hij ook in de tijd in, want hij maakt zijn beelden pas openbaar wanneer de actualiteit van het onderwerp al lang is vervluchtigd. Niet de scoop die onmiddellijk moet worden afgeleverd, maar het vergaan van de scoop zodat alleen een ooit-actualiteit overblijft,

en het beeld los daarvan een eigen visueel en plastisch voorstel kan doen. De slotsom van de beelden is somber: Carl De Keyzer legt een afgeleide wereld vast alsof er geen oorspronkelijke meer te vinden is.

Dirk Lauwaert

Carl de Keyzer, „Tableaux d'histoire”, Centre national de la photographie, Rue Berryer, Parijs, tot 11/8.